

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.25. Inuenit eum in templo. Christus, qui opus incæpit, ipse perficit, dando illi vellei & perficere, vt ait Apostolus, & profundâ Theologiâ sponsa declarat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

superbo pede fastuosi conculcant; hoc fluctus
 spumoso. Dominus pedibus suis subleuit, eo
 quo nihil illi est humilius nihil abiecius, cæco
 videlicet mendico. Vatis Michææ con plenis ora-
 culum eodem vitæ verbis: *Calcabit Dominus
 super excelsa terra. Quam fortes sunt calcet, ra-
 tiones dico verbaque huius cæci mendicantis!*
 Quam acriter se his prostratos infirmisunt! Hæc
 impletum cernimus, prius quam in Apostolis:
 quod *Infirma mundi elegit Deus ut confundat
 fortia, & stulta, ut confundat sapientes, & ea que
 non sunt, ut ea que sunt, destrueret.* Hunc in
 gremio elegit miraculo quam Apostolos: nõ enim
 Saluatoris classis frequenterat, non celestem
 doctrinam audierat, non mira uia viderat sicut
 illi, & ex eo tantum, quod illi Christus oculos
 tetigerit, ita illuminatur, confortatur, anima-
 tur: ut eum nec fatuus synagogæ furor de-
 terreat, ut ancilla Petrum, nec eorum vires ener-
 uent, ut D. Thomam dum illos cernit lapidibus
 armatos. Hinc collige, an non lux clara resplendet ut
 eam tenebræ nec comprehendere, nec obfusca-
 re valuerint.

§. 25. Inuenit eum in templo. *Christus, qui
 opus incepit, ipse perficit, dantis illi v. Me &
 perficere, ut ait Apostolus, & profundâ
 Theologiâ sponsa declarat.*

63. **C**um D. Ioannes Euangelista studuerit o-
 pera Christi manifestare ut Dei opera in-
 noteberent in hoc quod Christus opera-
 tus est, sciens hæc esse perfecta: *Dei perfecta sunt
 opera, demonstrat nobis qualiter Saluator huic
 operi quod in cæco incepit ultimam dederit
 perfectionem, ostendens in hoc se Deum esse
 qui ut talis, integram operibus suis addit perfe-
 ctionem. Perficit Dominus hoc opus illumina-
 tionis cæci, eum in anima illuminans, usque præ-
 rogatiuis quibus in corpore eum illuminat. Si-
 cut enim illum oculis illustrauit adeo claris (ac
 fulgidis, ut solis splendore non cederent, sic eum
 in anima cognitione altissima, & planè celesti
 illuminauit, se ipsum illi, quis esset manifestans:*

D. AYOVS. *Lamert* (audi D. August. *faciem corporis, modo la-
 uat faciem cordis. Quæsiuit illum Dominus: hoc
 in Ioan. Tom. 9. eum, & bene quidem ex mente D. Chryso-
 stomi: cum enim propter Christum molesta valde per-
 pressus fuisset, & ignominia dedecoratus, ratio
 suadebat, ut eum Dominus leniret, & honora-*

ret. Fecit hoc in compensationem, illi sese effe-
 rens excitatum benignum, benivolam, & mille Cæcæ
 gratis liberalem, hoc adimplens Spiritus S. pro-
 missum viro forti atque constanti: *Obusabit illi in anima
 quasi mater honorificata. In templo igitur ex op-
 posito eum honore affectu ad se vocat, atque: corpore
 Adesto, fili mi; Tu credis in filium Dei?*

Notat hic D. Hieron. quod non rogauerit: *Tu
 credis in Christum? sed in filium Dei, ut ostendat,
 quod integra perfecta que fides non sit credere
 in Christum, taliter, qualiter, sed confiteri quod
 legitimus sit ac naturalis Dei Filius. O peruel-
 lem Arium (exclamat D. Hilat.) dicis quidem:
 Credo in Christum, at non sic est; quandoquid-
 dem non credas quod sit legitimus ac naturalis
 Dei filius: hoc etenim verâ de Christo fides ex-
 xigit. Quærit igitur ab eo Christus: *Tu credis in
 filium Dei? O Domine mihi & quo non modo in
 illum crederem, si cognoscerem, sciretque
 quis esset: Non hoc ergo te torqueat, nec eum
 ulterius inquiras, illum etenim habes præ ocu-
 lis: nam ego ipse sum. Hæc dicens, emittensque
 sol. Ille Diuinus radios quosdam clarissimos in
 oculos anime cæci huius eum illuminauit quo
 Dominum huic cognosceret, animam eius in
 humana natura personam, incarnationis, aduen-
 tusque in mundum mysterium, altissimum Re-
 demptionis humanae secretum, & tantam re-
 cognoscentis maiestatem, debitamque illi reueren-
 tiâ, in terrâ demisse procumbens, unò desiderans
 ut ipsa ad abyssos inclinaretur, quatenus maiori
 reuerentia supremam illam honoraret maiesta-
 tem eum adorauit: *Procidens adorauit eum.***

Insigne nobis hoc in opere panditur myste-
 rium: est enim de opere Dei principali, de iustifica-
 tionis hominis iustificacione: nam Deus est, qui dat il-
 li principium per suam gratiam, & per eandem mysteri-
 quoque largitur perfectionem, sic audio D. per gra-
 tiam Paulum: *Qui operatur in vobis velle & perficere
 pro bona voluntate. Incepit opus Dominus illumina-
 tionis in anima eorum, quando illum acriter
 iunxit est, & oculos corporeos lino perunxit:
 tunc enim anime illius fidem infudit: nam cre-
 dere non posset cæcis ille hominis illius poten-
 tiâ, nec sperare, quod per hoc, quod ipse fecerat,
 fierique mandabat, vitium recuperaret, nec eius
 præceptis obedire, nullo minus sentire posset
 ac de Christo à sublimi proloqui totam illam
 Doctorum colluuiem confundens nec animam
 habere eius gratia inuisa patendi, nisi iam de
 Christo sic habuisset, sed fides erat imperfecta,
 fræ adhuc parua principis. Hinc cognitiom
 manû ultimam adhibere veluit, eamque emine-
 tem*

I. Cæcæ
 Christus
 sicut in
 corpore
 illumina-
 uit.

Ecl. 15. 2
 Lib. 6. de
 Trium. ad
 finem.

13. Cæci in
 Christi
 fides.

Phil. 1. 17.

III. de iustifica-
 tionis
 mysteri-
 per gra-
 tiam ex-

placatur.

tem

tem perficere, spem in eo corroborans & charitatem accendens vehementius, & hoc egit per illud ultimum, quo se caeco in templo manifestavit.

Hoc in animam illuminatione atque iustificatione contingit: Dens enim est qui huic operi tribuit sua gratia antecedente omniaque merita praeveniente, principium: ipse est, qui gratia sua concomitante corroborat, & sua subsequente tribuit ultimam, integramque perfectionem. Hoc est, ut ait D. Hieron. vel melius dixerit Beda (cuius sunt commentaria in Proverbia, D. Hieron. adscripta) quod Dominus promittit, pluviam nempe matutinam, in exordio messis necessariam, & tempore seminacionis valde opportunam; nec non serotinam grant, ac spicarum perfectioni perutilem: *Descendere faciet ad vos imbrem matutinum, & serotinum.* Non tantum divinae gratiae adscribendum est iustificationis principium, ut voluit Pelagius, sed etiam eiusdem perfectionis: nam dono auxilij gratiae efficacis mota voluntas per Deum, & excitata, seipsum ad omitterenda peccata determinat: & eiusdem gratiae favore ipsos Dei recipit impulsus, quibus se movet: ut concluderunt Concilia Meluitanum, & Arausicanum contra Semipelagianos.

In ca. 16. Proverb.

Isa. 2. 23

64

Hoc duabus sententiis probatur.

Can. 2. 16

D. BERN.

Ser. 67. in Can.

1. Ioan. 4. 10.

Can. 7. 10

Spiritum sapientiam & devotionem spirat D. Bernard. docta ponderatio duarum sententiarum, & confessionum coelestis sponsae dum de sponso coelesti loquitur. Prima est: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Quid insinuas o sponsa Deo charissima? Videtur Biscaia seu Laconica, dum ita brevioribus verbis absolvit, nec exponit quid dilectus tuus in tui gratiam faciat, vel tu pro eius amore opereris: *Pender oratis* (ait D. Bern. *imo non pendet, sed deficit.* Aliquid hic subintelligendum est, ut te intelligamus. Et sic se res habet. Supponendum est verbum: q. d. *Dilectus meus cogitavit, sollicitus est attenditque mihi & ego illi: Apponendum sane aliquid verbi. Et mihi quidem videtur satis esse ad nostram gressam, & quodammodo popularem intelligentiam, sic dicendo: Dilectus meus mihi, subaudiamus intendit, ut sit sensus: Dilectus meus intendit mihi, & ego illi.* Admirabilem hic agnosco Theologiam. Prius ipse me, quam ego illum, amat: prior mihi accedit quam ego illi anterior me ad se traxit & movit, quam ego me ad ipsum moverem, hoc enim signanter nobis dilectionis expressit discipulus: *Non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos.*

Uterius sponsa progreditur, & aliam eloquitur sententiam: *Ego dilecto meo, & ad me conver-*

so eius. Quid hoc sponsa sapientissima quid hoc? An tibi excidit quod paulo ante dixisti? An minoris modo sponsum tuum, quam prius aestimastis: eo illum honore dignata es, ut primum illi locum cederis: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Nunc autem postremum ei locum assignas, tibi digniorem: *Ego dilecto meo, & ad me converso eius?* Non est hic, ait D. Bernard. vilipensio, sed divinae misericordiae eius ac gratiae cognitio: sicut enim illi principium meae iustificationis adscripsi, & motus meae voluntatis atque animae ad illum: quia ipse est, qui in eum finem movit ac determinavit voluntatem meam, morti auxiliij efficaci gratiae suae; sic etiam illi postremum assigno: quia hoc quod bene incepi, opus illius est & illud quod ago bonum, illius pariter est opus gratiae: ipse namque est, qui dat *Velle* & perficere: etenim quia ipse est, qui *Velle* dat, quod primum est, priori eum loco collocaui, & quia dat etiam *Perficere*, quod est postremum, eum ultimo loco nominavi, valde conformiter illi, quod dixit in ea re versatissimus Pfates regius: non semel ait: *Misericordia eius praevincit me,* & Ps. 111. iterum *Misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitae meae.* De quibus eleganter discunt D. Augustin. in l. 1. 5. pag. 106. loca perpendens, *L. de grat. praeterit illa verba, Dominus populo suo dixit, quem educit de Aegypto virtute brachij e. 6. & 7. sibi, potentia sua divina introducebat in terram promissionis: Ne dicas in corde tuo: Fortitudo mea, & potentia manus meae fecit mihi virtutem magnam hanc: si a memoraberis Domini Dei tui: quia ipse tibi dat fortitudinem facere virtutem.* Sic legit D. Augustin. & correspondet illi doctrina *Vide Hom. 28. n. 46. ba: Opus consummaui quod dedisti.* Dicit igitur sponsa: quidquid boni operata sum & operor, donum est divinae gratiae, & per hoc se sponsa declarat vult gratia plenam. Nec aberro: ecclesiam attende sponsam virginem Mariam: quae salutatur ab Angelo: *Gratia plena.* Si plena sit gratia, quidquid ergo in ea est, gratia esse conuenitur.

Hoc concesso, quanto magis pura protuleris VI. merita, & voluntatis vires extuleris, tam o magna & merita & gratia non in vnum compingantur, ut docet Doctor gentium. *Nempe ut tunc magis gratia plenam se probat* (inquit D. Bern.) *cum totum gratia dederit, & primas scilicet illi partes adscribens, & ultimas, alioquin quomodo gratia plena, si quid habuerit, quod non sit ex gratis? Non est, quo gratia intrat, ubi iam meritum occupavit. Ergo iam plena confesso gratia ipsius*

ipſius plenitudinem ſignat in anima conſtituit: nam quod de proprio meſi, in quantum eſt gratiam illi cedere neceſſe eſt, Deſt gratia quidquid meriti deputat. Hoc dato principio diſputationem aggreditur contra vitium voluntatis aſſertores: quam volunt ipſi eam eſſe, vt cum eis ſe ad bonum determinet; ſic vt non fateantur, nec agnoſcant quod iſta determinatio opus ſit diuine gratiæ deputandum. Loquatur iterum & ſinat

D. BERN.

D. Bernard. Nolo meritum, quod gratiam exclu- diſt. Horreo quidquid de meo eſt, vt ſim meus, niſi quod illud forſitan magis meum eſt quod me- eum facit. Gratia reddat mi mihi inſiſtendum gra- tis, & ſic liberatum à ſeruitute peccati. Diuini ap- plaude verbis. Et ſi tibi diſſicile huius operis vi- deatur eſſe myſterium: illud attende in eo quod Dominus facit in hoc cæco. Primum dilectus amorique diſcipulus ad hoc accedit: quod præ- teriens leſus viderit illum, ſiſiſtente oculis aſpe- xerit: dum ille ſui viuere in memor. Hinc ortum eſt, vt ille iam Chriſtum attenderit, factus illi o-

bediens, ſeruans & implens eius mandatum, re- cta tendens ad fontē ſiloe, in eoque ſe abluens. En hic illud: *Dilectus meus mihi, & ego illi*, ſed nunc inuerſo modo. Intendit illi cæcus diuina eius gratia roboratus, miraculi factus præſi- ator, & omni ſtudio conatus, vt auctoris ſui bo- nori conſuleretur, nec non eius contra inimicos acerrimus ſtetur propugnator. Tandem adest il- li Dominus vſumam illi tribuens perfectionem, dum illi ſeipſum in templo, quis ſit, manifeſtat. En hic illud: *Ego dilecto meo & ad me conuerſo eus*. Sit in æternum benedictus, & ſua nos diuina reſpiciat miſericordia vt in i, ſum pariter reſpiciamus, oculos ſuos noſtris ſuperponat, vt per hos illi illuminentur, & ſic eius nos amore, & obſequio ſerueamus vt hæc nobis ſit cura prin- cipalis, qua ſeruiamus illi, honoremus illum, & adoremus illum prout in terra hic per eius gra- tiam vt eum in cælo videre per gloriam eoque frui valeamus. Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIÆ TRIGESIMÆ PRIMÆ SEQVENTIS.

R

EFERT glorioſus Euangelista Lucas miraculum celeberrimum, quod Dominus noſter operatus eſt ad introitum vrbs Naſim, adoleſcentem reſuſcitans defunctum, quem efferebant ſepeliendum: ad quinque pun- cta reducit. Primum oſtendit Domini benignitatem. *a.* cuiusque pru- dentiffimū proceſſū inſtar ſolis, *b.* cuius providentiæ casualis non fuit hic occurſus defuncto. *c.* Secundum explicat, qua ratione nobis vt expertiffimus medicus ſalutarem præſcribat medicinam, quam per oculos recipiamus, hunc obii- cians defunctum, qui ad viſum prædicat. *d.* & docet nemini vitam eſſe ſecuram. *e.* id- que indubium eſt: etenim mors iuuenibus proximior eſt, quàm ſenioribus. *f.* Tertium nobis exponit curam habendam de ſepeliendis mortuis, ſaltem ad contegen- dum eorum puluerem. *g.* Mos erat antiquis illos longius eſſerre ad ſepulchrum: etenim corpora defunctorum rem æſtimabant contagioſam, cum non niſi maximā adferant ſalutem. *h.* non ſunt defunctorum corpora coruis proficienda, ſed honeſto contegenda tumulo. *i.* & de hoc non parū ſoliciti ſunt Chriſtiani, multis de cauſis. nec minoris eſt comodi ea in Eccleſijs ſepelire. *l.* Quartò cognoscimus qua ratione mater ploret vidua iuſtiſſimas ob rationes. *m.* Dominus autē eius miſeretur, cuius ſta- talis ſit, qualem eſſe conuenit. *n.* Incipit eam conſolari dicens, ne fleueris: hæc ratio parentibus omnibus proponi poteſt in chariſſimorum pignorum obitu. *o.* Quintò deſcribitur, qualiter aggreſſus ſit filij vnicj reſuſcitationem, extendens nimirum ma-

Hieron. Bap. de Lanua Tom. 111.

P p

nura